

Aan de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : 2 juni 2025

Ref. : H.W.M. Wouters
Tel. : 073-615 9770
Fax :
E-mail : rekenkamer@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Onderzoeksprogramma 2025 (actualisatie) en 2026

Geachte raad,

Op 28 februari 2024 boden wij u ons onderzoeksprogramma voor 2024 en 2025 aan. Wij kondigden daarin aan dat wij u begin 2025 een actualisatie van dit programma zouden sturen. Hierbij bieden wij u deze actualisatie aan en gaan wij in op onze voornemens voor 2025 en 2026. Dit onderzoeksprogramma is mede tot stand gekomen op basis van een eerdere inventarisatie van onderwerpen met de fracties. Tot slot attenderen wij u erop dat wij de mogelijkheid hebben om op actuele onderwerpen in te springen en om eventueel onderzoeken op verzoek van de raad uit te voeren.

1. Onderzoeksprogramma 2025 en 2026

Tijdens onze eerdere bezoeken aan de fracties ontvingen wij weer diverse suggesties voor onderzoek. Dit heeft geresulteerd in een flinke lijst met potentiële onderzoeksonderwerpen. Deze lijst was mede de basis voor ons onderzoeksprogramma 2024-2025 en is ook voor de voorliggende actualisatie voor 2025 en 2026 een belangrijke voedingsbron.

Wij hebben in beginsel de volgende onderwerpen gekozen voor onderzoek in 2025 en 2026. In 2026 ontvangt u opnieuw een update van ons onderzoeksprogramma.

Armoedebeleid en niet-gebruik voorzieningen

De rekenkamer startte eind 2024 met een onderzoek naar het armoedebeleid in 's-Hertogenbosch, mede op verzoek van enkele fracties. Op 14 februari 2025 kondigde de rekenkamer dit onderzoek aan bij de gemeenteraad. Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de omvang van de armoedeproblematiek, de doelen van het armoedebeleid en de regelingen en middelen die daarvoor worden ingezet. Het doel is ook om te beoordelen hoe de uitvoering van het armoedebeleid verloopt en welke resultaten worden geboekt. Tot slot geeft het onderzoek inzicht in het (niet-) gebruik van regelingen. Het onderzoek is inmiddels in volle gang en wordt in het derde kwartaal van 2025 afgerond.

Beleidsvisies en uitvoering

Meerdere fracties spraken met ons over de toename van het aantal beleidsvisies in de gemeentelijke beleids- en besluitvorming. De status van visies in relatie tot de bevoegdheden van de gemeenteraad zijn niet altijd duidelijk. Visies zijn vaak abstracter en verkennend ten aanzien van de toekomst. Welke kaders en doelen stelt de raad nu precies vast? Welke (concrete) doelen worden vastgelegd? Zijn of worden visies vertaald in uitvoeringsplannen? Hoe kan de gemeenteraad bij de bespreking en vaststelling van visies zijn rol vervullen en het college controleren en zo nodig (bij)sturen? Het Presidium is inmiddels ook

bezig met dit onderwerp. Zij overweegt de besluitvormende rol van de raad ten aanzien van visies te heroverwegen.

Wij zijn inmiddels gestart met dit onderzoek en gaan hiervoor enkele casussen onderzoeken. Dit onderzoek wordt in 2025 uitgevoerd.

Burgerparticipatie

In 2023 stuurden wij een rekenkamerbrief naar de raad over de verkenning van het onderwerp 'informatievoorziening aan gemeenteraad over wonen'. Naast de formulering van aanbevelingen over dit onderwerp is die verkenning ook benut om in het beleidsveld wonen het onderwerp te bepalen voor zinvol vervolgonderzoek. Het onderwerp 'bouwen, wonen en zorg' in relatie tot de rol van de gemeente, werd in de verkenning meerdere malen genoemd. Op dit terrein is een Woonzorgvisie aanstaande. Het burgerberaad heeft over dit onderwerp gerapporteerd en aanbevelingen opgesteld.

De rekenkamer wil zich nu richten op het onderwerp burgerparticipatie. Zij wil aan de hand van een omvangrijk metadossier met aanbevelingen onderzoeken hoe in een aantal Bossche casussen de participatie feitelijk is verlopen. De voorbereidingen zijn inmiddels gestart en het onderzoek wordt ook in 2025 afgerond. De resultaten van het onderzoek zullen tijdig aan raad en college worden aangeboden, zodat deze gebruikt kunnen worden bij de voorbereiding en behandeling van de voor eind 2025 aangekondigde visie op burgerparticipatie.

Een gezamenlijk onderzoek met de B13-rekenkamers

De rekenkamer neemt deel aan de kring van de 13 grotere Brabantse rekenkamers. In deze B13-kring bestaat het voornemen om in 2026 gezamenlijk onderzoek te gaan verrichten. Er zijn vier onderwerpen voorbereid waarvoor de rekenkamers zich kunnen aanmelden voor deelname: Big Data/AI, ondermijning, woningbouw en Omgevingsvisie (een opvolgingsonderzoek van het eerdere onderzoek van vier Brabantse rekenkamers). Eind september 2025 wordt bekend welke onderwerp wordt gekozen, met welke vraagstelling en afbakening en welke rekenkamers dit onderzoek gaan uitvoeren.

2. Overige (potentiële) onderwerpen en activiteiten

De rekenkamer werkt op basis van een groslijst van onderwerpen, die onder andere wordt gevuld door gesprekken met fracties, actualiteit en eigen ervaring en ideeën van de rekenkamerleden. De rekenkamer oriënteert zich de komende tijd op een aantal onderwerpen uit de groslijst, die mogelijk aanmerking zouden kunnen komen voor onderzoek in 2026:

- Is 's-Hertogenbosch voldoende weerbaar in geval van een incidentele of structurele crisis? Zijn er draaiboeken klaar, zijn er scenario's, etc.?
- EU-subsidies: wat is het effect, maken we er voldoende gebruik van?
- Een onderwerp dat inwoners van de dorpen van de gemeente raakt.
- Gezondheidsbeleid, de effecten van het gemeentelijk beleid ten aanzien van bewegen, of de psychische gezondheid van jongeren.
- 'Den Bosch Datastad' (eventueel in combinatie met het B13-onderzoek).
- Toegankelijkheid stemlokalen.
- Onderhoud openbare ruimte.

De rekenkamer blijft het onderwerp 'complexe projecten' volgen. Wij spraken al met de raads werkgroep 'Zorgvuldige besluitvorming' over de doorwerking van het onderzoek Theater aan de Parade in de aanpak en processen van komende complexe projecten. Ook het onderwerp Wonen blijft onze aandacht houden.

Op 18 maart 2026 zijn de verkiezingen voor de gemeenteraad. Zoals gebruikelijk zullen wij onze inbreng leveren in het inwerkprogramma voor de (nieuwe) raadsleden. Ook zullen wij kennismakingsgesprekken

voeren met de nieuwe fracties. Daarbij zullen wij de fracties ook weer vragen om suggesties voor nieuwe onderzoeksonderwerpen.

Wij zijn daarnaast voornemens om breder in de samenleving (inwoners, instellingen, media) onderwerpen voor onderzoek en signalen op te halen. Wij denken er bijvoorbeeld aan om gericht wijk- en dorpsraden te benaderen met het verzoek om suggesties voor onderwerpen.

Samengevat:

Onderwerp	Planning
Armoedebelief en niet-gebruik voorzieningen	Q3 2025 afgerond
Beleidsvisies en uitvoering	Februari 2025 gestart, afronding in 2025
Burgerparticipatie	Afronding in 2025
Onderzoek B13-rekenkamers	Start in 2026
Overige onderwerpen en activiteiten	2026, n.n.t.b.
Inwerkprogramma nieuwe raad en bredere inventarisatie onderwerpen	2026

Tot slot

Ook in 2025 en 2026 zullen wij volgens de met het Presidium gemaakte afspraken met uw raad in verbinding blijven. Afhankelijk van de onderzoeksmethode en vraagstelling betrekken wij u bij de onderzoeken. Ook ziet u ons regelmatig in de overleggen met Presidium, fractievoorzitters en de afzonderlijke fracties. Ook zijn wij zoals gebruikelijk waar mogelijk aanwezig bij vergaderingen van raad en raadscommissies.

Met de nieuwe raad zullen wij in 2026 afspraken maken over de betrokkenheid van de raad bij de onderzoeken, de wijze van informeren en de besluitvorming over onze rapporten.

Wij hopen met dit onderzoeksprogramma opnieuw een bijdrage te kunnen leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamer 's-Hertogenbosch,

Wilfred Goedmakers, voorzitter